

REVISTA
DE L'OBRA
CULTURAL BALEAR

Es

Molí

Nou

FAVRE

VILAFRANCA DE BONANY

NOVEMBRE 1986

NÚMERO 6

Pot haver-hi un nou ple.

EL CIVISME DEL PÚBLIC, LA NOTA MÉS POSITIVA D'UN PLE DESINFLAT.

EL BATLE, SUSPENENT EL PLE I ELS INSULTS D'ANTONI "FERRERET", LES NOTES NEGATIVES.

TVE-BALEARS, RÀDIO I PREMSA REGIONAL - DEDICAREN AMPLIS ESPAIS A LA CRISI DEL NOSTRE AJUNTAMENT.

UN NOTARI, AIXEÇA ACTA DE L'ACTUACIÓ DEL BATLE.

ELS TRIBUNALS DECIDIRAN

EL BATLE NO VOLGUÈ PARTICIPAR EN UN DEBAT TELEVISIU AMB EL CAP DE L'OPOSICIÓ PEP MERCADER.

HI HA MOLT POC AMBIENT PER A LES FESTES DE LA PATRONA SANTA BÀRBARA.

"ES MOLÍ NOU"
Revista de l'O.C.B.
Dip. Leg. PM-366-1986
C. Santa Bàrbara, 16
Vilafranca

HO HAN FET POSSIBLE.

Francesc Amengual.
Cati Barceló.
Miquel Barceló.
Antònia Bauzà.
Joan Bauzà.
Llorenç Bover.
Miquel Febrer.
Maria Galmés.
Damiana Huguet.
Antoni Nicolau.
Jaume Nigorra.
Jaume Rabassa.
Josep Sansó.
Maria Sansó.

COL.LABORACIONS ESPECIALS.

Pere Fons.
Premsa Forana.

AQUESTA REVISTA S' IMPRIMEIX
EN ELS TALLERS DE "APOSTOL
I CIVILITZADOR". (Petra).

Canvis de papers ?

Aquest darrer mes el nostre poble, i en concret la problemàtica de l'Ajuntament, s'ha convertit en un dels centres d'atenció dels comentaris polítics de tots els mitjans d'informació de l'Illa.

Premsa escrita i, fins i tot, televisió, han dedicat amplis espais a tractar el tema i fer valoracions des de distints punts de vista polítics. El que no s'ha fet, i creiem que pot ésser força interessant, és qüestionar-se el que podria haver succeït, o sigui, fer una mena de ciència ficció i intentar imaginar-se el què podria haver passat i les seves conseqüències.

No és la nostra intenció respondre preguntes, sinó tan sols enunciar-les i deixar que cadascú reflexioni.

Imaginem en primer lloc que el nostre batle duu a terme la votació proposada per l'oposició. El que llavors ens demanem és si, com es rumorejava pel carrer, hi hagués hagut trascolada de vots -regidors de C.P. votant en contra del batle i de l'oposició a favor-.

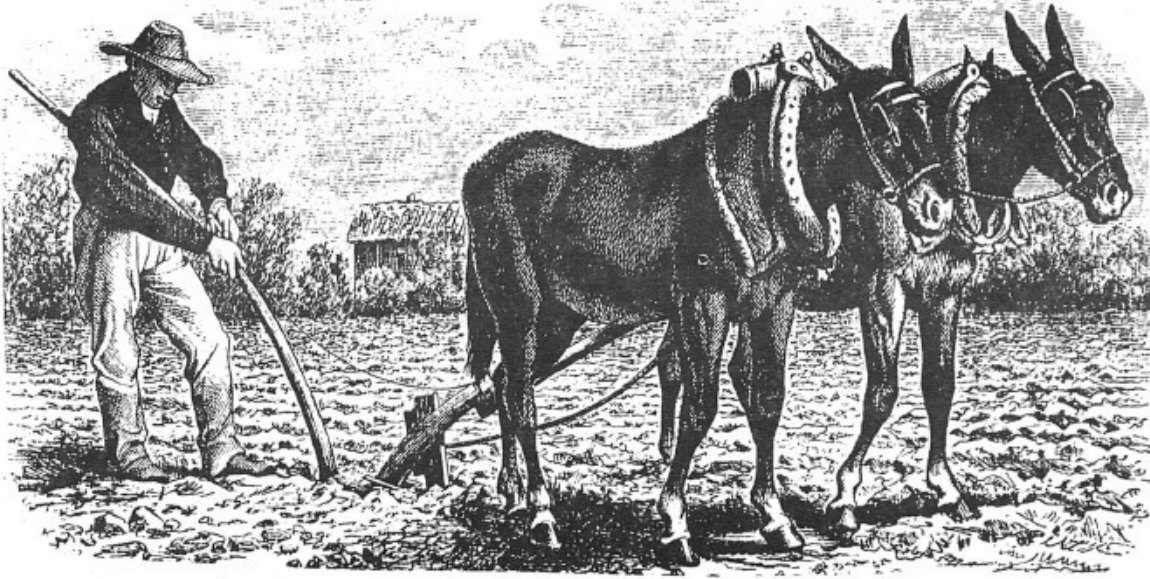
Fem després un esforç i podem imaginar que els papers s'han canviat: governa l'actual oposició i C.P. es converteix en minoria opositora. ¿Com encaixarien els dos grups dins les seves noves funcions?. ¿Realitza l'actual oposició una Auditoria per comprovar la veracitat de les seves acusacions vers la gestió del batle actual?. ¿Perdria Bernat Garí la vocació política una vegada perdut el sou de batle?. ¿Què fa l'actual oposició -majoria governant en la nostra suposició- en el poc temps que queda fins les properes eleccions?...

Desgraciadament,... la resposta a aquestes qüestions no està en el vent com diu la cançó, sinó en mans de la justícia.

AMB SA GRANERA I SA PALA,
VAREN FER SA PLAÇA NETA,
HI HAVIA TANTA GENTETA,
QUE NO CABIEN DINS LA SALA.

SA CLAREDAT ÉS INMENZA,
DE DIA QUAN FA BON SOL,
SÍ NOMÉS XERRA UN TOTSOL,
S'ALTRE NO TÉ DEFENSA.

LA REVISTA "ES MOLÍ NOU", NO ES FA RESPONSABLE DE LES OPINIONS DELS QUI HI ESCRIUEN.

Novembre a Fora Vila

ANTONI TORRETES.

Basta fer una volta per fora-vila per adonar-se'n de lo molt que han canviat en pocs anys els costums i maneres de fer-hi feina.

Costums, tradicions i formes passades de generació en generació i basades en l'experiència i l'observació del desenvolupament de l'entorn agrícola, emprades des de sempre i que, en pocs anys, s'han deixades a part.

Prova d'això és que encara no hi ha cap tros de terra sembrat -a no ser la farratge- i mentre que altre temps ja hi estaven les faves, es començava el blat, després l'ordi, civada, etc.

Crec que l'arribada de la mecanització, les noves tècniques agrícoles i el menor grau de dependència que es té avui en dia de fora-vila, són les causes de la desatenció que es dona avui al camp.

Ara no es cuiden els detalls, ni es té l'esment que es tenia abans amb la feina. Tot es fa aviat. Una passada amb l'arada, sembrar a eixam, recollir ràpid i s'ha acabat.

No importa si es deixa de recollir molt de gra; la qüestió es fer via. No és d'estranyar que llavors, quan plou per la tardor, veure a fora-vila

la nascuda de gran quantitat de brulls, resultat de la mala recollida, i de la gran quantitat de gra que s'ha perdut.

Per altra banda, i pels qui ara es disposen a sembrar, els recordaré que els abonos han baixat de preu -quasi un 50%- i que els tipus a emprar són:

-Les llegums -aves, cigrons,...- volen superfosfat de calç.

-Blat, ordi i civada volen 15x15x15 o 8x24x8. Més endavant, si fa una saoneta, als redols que van enrera s'hi pot donar una passada de Nitrat Amònic.

L'ús dels diversos abonos ve condicionat pel grau d'acidesa de la terra i pel tipus de terra -argilosa, call vermell,...-.

Les llavors híbrides -"forasteres"- es sembren més espesses -15 centímetres- a una mitja de 150 Quilograms de gra per quarterada, mentre que per la sembra amb gra mallorquí basten 120 Qg.

Llavors, a l'hora d'abonar també hi ha bastant diferència: pel gra foraster 8 sacs per quarterada i pel mallorquí 2 sacs.

Aquí, en aquesta pàgina us oferim un recull de retalls dels diaris regionals que informaren sobre el ple extraordinari de Vilafranca. És, en la nostra opinió un document gràfic històric per la nostra vila.

Suspendió el Pleno y levantó la sesión sin posibilidad de réplica

Ultima Hora

El alcalde deja a la oposición con un palmo de narices

Cuando el alcalde de Vilafranca, Bernat Gari, después de su larvo naria... censura (que no se contemplará hasta las próximas elecciones municipa-

días después, c los del PSM tr que querían en las comisiones i ponsibilidades cia, cosa que t aceptada.

Sobre el segu dijo que mucha habían presenta nes sin cumplir l va y que, a pesar habían discutido

Con un lleno total en el salón de sesiones

El alcalde suspendió el pleno argumentando la ilegalidad de la moción de censura

El alcalde alian teró que «la confi perdido nunca r la habeis dar porque mi votada... n r Gari fue r

EL DIA DE BALEARES

Baleares

La oposición hace saltar el escándalo político en Vilafranca

“El alcalde suspendió el pleno que iba a reprobarle en base a un informe redactado por AP”

El alcalde de Vilafranca impidió que se votase una moción de censura contra él

Bernat Gari suspendió el Pleno "amparándose en la Ley"

Diario de Mallorca

DM Martes 11-XI-86

Amparándose en la supuesta ilegalidad de la propuesta de la oposición

El alcalde de Vilafranca no accede a que se vote la moción de censura

Francisco Verdera

MA. - La sesión plena de carácter extraordinario, que por la oposición multo Vilafranca se celebró las horas de la tarde y terminó como el "rosario de la hora". El orden del día tenía dos únicos puntos: en primer lugar la destrucción de la imagen del alcalde Bernat Gari de su cargo y en segundo, caso de no ser aceptada la propuesta de un nuevo titular para el cargo.

Bernardo Gari después de rebatir las diferentes acusaciones no dejó intervenir a la oposición municipal

Todos esperaban que Bernardo Gari evitara que se celebrase la votación contra su persona

Para la oposición municipal de Vilafranca, la actitud del alcalde no supuso sorpresa alguna

Recurrir a los tribunales El regidor del PSM, Josep Sansó, considera que la crisis municipal por la que atraviesa Vilafranca continúa agravándose con la actitud adoptada por el alcalde en la sesión plenaria celebrada a primeras horas del pasado lunes. Josep Sansó considera que el informe

EL BATLE NEGÀ LA PARAULA A L'OPOSICIÓ

L'actual batle, Bernat Garí, és un d'aquests homes del que ningú podrà dir: "La història ja el jutjarà", perquè el trist espectacle que donà el 10 de novembre a l'Ajuntament en el ple extraordinari que havia de debatre la seva destitució es va convertir en un joc de nins, en el que el "major" i el més gallet apedregà als més "menuts" i després, ple de por, arrancà a córrer.

Haviem tingut l'ocasió de llegir en els diversos mitjans de comunicació, sobre l'ambient que es vivia a Vilafranca en vistes a aquest esperat ple. Realment i tal com es va poder comprovar l'expectació fou tal que l'Ajuntament, com poques vegades, es va quedar petit. Llàstima que el final, esperat tal com succeí, per l'Oposició, (PSM-UM-B. Català), i tal com anunciavem en aquestes mateixes pàgines en l'edició del mes passat, no satisfés aquesta expectació per veure un supost, sempre supost, final d'una batalla i el començament d'una nova.

Cal fer digna menció, que en tot moment la gent que assistí al ple, es comportà cívicament evitant-se incidències que posassin una nota negativa a aquesta "diada" política viscuda per la nostra vila, aquest 10 de novembre.

L'única incidència negativa i que no afecta al públic assistent, la posà el regidor d'AP, Antoni "Ferreret", que un cop més mostrà la seva manca d'educació al insultar al regidor del PSM, Tomeu "Mascarat" quan aquest demanà al batle si el suspendre el ple era de sentit democràtic, replicant-li el senyor "Ferreret" i dient-li: "Camina, beneit, camina". Aquestes paraules a l'igual que el petit incident fou posat en l'acta del notari que assistí a la sessió per constatar el desenrotllament de la mateixa.

L'Oposició ja sabia abans de començar la sessió, que el batle es negaria a dur a votació la seva proposta de: "DESTITUCIÓ", el que els va sorprendre fou que Bernat Garí, ni tans sols els deixàs xerrar i poder aportar les proves que demostraven, -en l'opinió dels seus membres- la incompetència de Garí amb les tasques de batle.

De totes formes la satisfacció del nostre batle, després de suspendre el ple, no fou de les més grosses si tenim en compte que la seva actuació final no fou seguida per cap aplaudiment ni mostra festosa per part del nombrós públic, i més si tenim en compte que tampoc en aquest apartat es pot fer cap excepció. Ningú mostrà ni mica de goig que aprovàs l'actitud del batle.

Segueix a la pàg. següent

Moment en el que el batle suspen el ple.

Si entram de ple en el tractament de la sessió, sols cal assenyalar que en primer lloc i una vegada haver-se aprovat l'acta de la sessió anterior, la secretària de l'Ajuntament Mre Dolors Sureda passà a llegir l'informe de la Comunitat Autònoma sobre la legalitat o il.legalitat de la sol.licitud dels membres de l'Oposició al demanar la destitució de Bernat Garí i que segons el mateix informe no procedia a passar a votació la proposta de PSM-UM-Català.

A continuació, la secretaria llegí el seu informe. Després el batle de la vila agafa el micròfon, malgrat els altaveus disposats en els exteriors de la sala no funcionassin, i respongué punt per punt les acusacions de que era objecte per part de l'Oposició. En cap moment Bernat Garí fou interromput, ni per cap membre de la mateixa oposició ni per part del públic, que com deiem abans es comportà de forma exemplar.

Garí, en mans dels tribunals

Finalment, quan acabà la seva llarga exposició en la que no faltaren desqualificacions cap als membres de l'Oposició, qualificant-los sempre de "mentiders" i de no saber estar en el lloc que les corresponia, afegí: "... i fent ús de la disposició de l'article 21 de la Llei de Règim Local, senyors regidors, suspenc el ple i aixec la sessió".

Aquesta decisió provocà un rebumbori dins la sala, mentre Josep Sansó demanava que constàs que el batle negava als regidors de l'Oposició els drets democràtics.

I seguí dient: "Jo dic SÍ a la destitució de Bernat Garí". La seva frase fou repetida per cada un dels cinc membres restants de l'Oposició. Segueix a la pàg. següent.

EL BATLE ENS DONÀ LA RAÓ

Vaig quedar sorprès quan dia 11, a les 9'30 del matí, el batle no va comparèixer als estudis de la Televisió Balear per tenir el debat al que no tenguérem dret dins la Sala d'Actes de l'Ajuntament.

Essent conscient de que no hem sobra gens de facilitat de paraula; tenint en compte que allà, després d'ell haver parlat no hagués pogut aixecar les pantalles, com a la Sala aixecà la Sessió, quedant-se amb tota la raó, per por a que no l'hi fotessin qualche tallada, s'oblida que reprimir manifestacions pacífiques

es provocar-ne de violentes.

Pels qui segueixen recolzant que l'amo és l'amo del poble, també en vosaltres cau la responsabilitat del que està succeint dins un estat de Dret i Democràtic. Deixau que us recordi que això de l'amo era altra temps de la història. No deixar-lo tot sol em pareix molt bé, i principalment en aquests moments de la seva vida, però amb la finalitat endemés d'ajudar-lo a que compregui que la voluntat de l'amo d'un temps és la voluntat de la majoria d'avui.

PEP MERCADER.

I ARA, QUÈ ?

Molta gent es demana; I ara, què passarà ?. Doncs, en aquesta situació en la que el batle negà el **DRET A VOTAR**, als regidors del PSM a Sebastià Nicolau d' UM i a la regidora independent Bàrbara Català, el tema passa mitjançant una denúncia als jutjats on un jutge una vegada estudiat el cas, podria **ORDENAR** a Bernat Garí, la convocatòria d' un nou ple amb l' objecte de que els regidors de l' Oposició facin ús del seu **DRET A VOTAR**.

Si així no ho fes, els membres de l' Oposició podran recórrer al Tribunal Suprem. Recordem que aquest tribunal és qui en un número de dotze ha dictat sentències favorables a la possibilitat de que el batle pugui **ESSER DESTITUIT**.

L' acta notarial, resulta en aquests casos de molta ajuda al jutge, qui dintre de poques setmanes podria ordenar al batle la convocatòria urgent d' un nou ple.

← El denunciat pel seu costat haurà de defensar-se de les acusacions i millor si també ho fa amb proves que demostrin la seva innocència. Sabem que ningú és culpable mentre no es demostri el contrari. Totalment d' acord. Com també estam d' acord en que l' acusador per demostrar la culpabilitat del denunciat ha de poder aportar les proves que pugui tenir en contra de l' acusat.

Per a què qualsevol judici es desenrotlli pels solcs que corresponen és precís que les dues parts respectin els seus drets. Quan així no ho fan el jutge s' encarrega d' adreçar el judici.

Resulta, però, difícil el poder acusar en un judici al mateix jutge, quan aquest compleix les funcions com a tal i també d' acusat. En aquests casos inèdits, com és d' imaginar, el jutge sempre té les de guanyar la partida. I més quan aquest no només es conforme en defensar-se, sense aportar cap tipus de proves que demostrin la seva innocència com no sigui la seva simple paraula, sinó que fent un clar abús de poder amordassa a l' acusador i el condemna a callar fins que acabi el judici.

Amb aquestes condicions sempre resulta poc més que impossible el poder provar la culpabilitat d' un o d' unes persones. Idò per tot l' anormal que pugui pareixer un cas com l' anterior i que supostament no ocorreix avui en dia en el nostre país, a la nostra vila i per "lo" rar que pugui semblar se' n donà un cas similar el dia 10 d' aquest mes a la Casa de Vila.

El ple del que se' n parlarà durant prou temps, portava tots els ingredients d' un "Judici Popular" al batle de la vila, Bernat Garí. Aquest no sols es presentà com acusat sinó que també com a jutge del seu judici. D. Bernat portà la seva defensa ben ensallada i estudiada, defensant-se de totes les acusacions sense més proves que la seva paraula. L' Oposició de qui el batle se' n fot si representa a la majoria de vilafraquers, escoltà cada un dels punts explicats pel batle. Aquest al principi de la seva defensa va dir que tal vegada s' havia equivocat en alguna ocasió però escoltat de principi a fi la seva alocució, difícilment trobarem en el santoral, un home tan honrat i benevolent com el nostre, fins ara batle. Tots eren encerts, i coses ben fetes sense cap errata en les seves actuacions. Realment inigualable. Fou emperò, una llàstima que aquest "jutge" no deixàs xerrar als qui no estaven ja com acusadors, sinó com acusats. Garí de la manera més covard i inacceptable suspengué el ple quan va acabar la seva intervenció. L' Emperador Bernat I de Vilafranca acabava de guanyar la batalla, i acabava de perdre el poc honor que li quedava si és que qualque dia en tingué.

"Judici Popular"

En qualsevol judici, tant el denunciat com el denunciat tenen, en teoria i normalment en la pràctica, els mateixos drets davant la Justícia. El denunciat, haurà de provar que el denunciat és culpable d' un fet il·legal i que ha perjudicat d' una forma o altra a una o a varies persones.

HISTÒRIA GRÀFICA D'UNA DECISIÓ ANUNCIADA

Una vegada suspès el ple i ja fora de l'Ajuntament, recollem les opinions d'alguns dels protagonistes del dia.

BERNAT GARI: "La decisió de suspendre el ple ha estat emparant-me en la Llei de Règim Local."

Volia que quanta més gent millor, m'escoltàs i crec que ho he aconseguit".

JOSEP SANSÓ: "El poble és testimoni de la forma d'actuar del seu batle. Els jutjats i en tot cas el Tribunal Suprem - diran si es legal o no que el batle negui el dret a votar als regidors. Sigui la que sigui la seva decisió, l'acceptarem".

QUAN SENTEN CANTAR UNA BELLA MÚSICA, TOTHOM LA SE FA ENFORA, SA GENT QUE HI HAVIA DEFORAT SE VA QUEDA COM MADÒ MORELLA

TIA NICOLAU: "Esperavem aquesta actitud del batle, perquè aquesta és la seva manera de fer les coses. Lògicament, aquesta no és la forma d'actuar d'un batle en temps democràtics".

BARBARA CATALÀ: "El batle no ens ha sorprés ni mica, sí tenim en compte que es tracta d'un polític d'AP. La seva actitud és producte de la covardia".

No hi ha cap dubte a l'hora d'afirmar que el batle de la nostra vila va actuar en el ple extraordinari del dilluns, 10 de Novembre, amb pura contradicció al que per espai de quasi mitja hora, havia subratllat un i altre pic, el seu sentit de "demòcrata". Al final foren pocs els qui realment acabaven d'entendre el procedir del batle Bernat Garí, aixecant la sessió després de galtejar a cada un dels membres de l'oposició i sense esperar resposta.

SUD-AFRICA... i el color de la seva pell

MARIA SANSÓ

Avui hi ha multitud de temes per tractar i la majoria poc esperançadors, però he optat per dedicar la meua atenció al cas de Sud-Africa, el cas més vergonyós que es pot trobar. Tema de conversació de gran actualitat.

La veritat és que a vegades crec que no pot ésser cert. Pareix una reminiscència de pel·lícula racista americana. Però, trista realitat, cada dia apareixen persones de raça negra assassinades pel fet d'ésser d'un determinat color. Un pot, al menys ho intenta, comprendre que es mati per defensar una ideologia diferent, però que pel fet de néixer d'un color de pell diferent t'imposin unes pautes a seguir i et matin si te'n surts, per això ni hi ha qualificatiu: la paraula vergonyós es queda curta.

I és que, si ens aturam a reflexionar, a Sud-Africa al negre se l'hi diu: has d'anar per aquí, no vagis per allà, no pots estudiar, no tens dret a protestar, ni a una retribució com la nostra....., tot per ésser negre.

Si el problema acabàs aquí al menys hi cabria l'esperança, però la situació es que no hi ha cap país dels que s'autodenominen desenvolupats, demòcrates i que defensen els drets humans que faci res per solucionar-lo. Condemnes verbals moltes, però actuacions ningú.

Hi ha que recordar que Sud-Africa és dels habitants negres per dret propi i, si hi ha uns blancs, hi són sens tenir-hi dret.

L'efecte que escrits com aquest tenen és nul, perquè cap condemna com aquesta salvarà la vida de cap persona de raça negra. I això em dóna un sentiment de frustració i de ràbia que em fa pensar en el que deuen sentir les persones que ho sofreixen ells mateixos i els seus familiars. Es desesperant!.

CULTURA

Feia moltes vegades que en Miquel Barceló em feia mal al cuc de l'orella dient-me: "Per què no fas un articlet per a la revista?". "Per què no fas un articlet per a la revista?", fins que al final vaig pensar: "I costa tan poc fer quedar malament en Miquel". I vaig posar fil a l'agulla, idò som-hi!.

Redéu, quina puta paraula, la del títol. Cada vegada que la sent dir em cau l'ànima als peus. A mi no. Això m'ho deia un destacat membre de la dreta mallorquina, un d'aquells que reben les ordres des de Madrid de boca d'un senyor nascut a Galícia, i és que aquest país -no el nostre, sinó el seu, evidentment- és un país de contrastos.

Al centre val més deixar-lo córrer, al menys fins que no s'aclarin en saber qui són, què representen, quins són els vertaders centristes, etc,...com em va dir un que només es passejava amb mig donuts.

I l'esquerra?. L'esquerra empra la paraula "cultura" com a arma de poder. No us penseu, aquests també són com els primers que he citat, també reben les ordres des de Madrid de mans del clan dels andalusos, i a més encara ens diuen com hem de parlar. "Joder, que tropa", com diria el conte de Romanones.

Els nacionalistes tampoc es queden curts a l'hora de voler capitalitzar aquesta paraula, però com diu Josep Armengol al seu llibre "Justificació de Catalunya": "La nacionalitat és un patrimoni espiritual comú a una multitud d'homes i de generacions, per tant, atemptar contra la nacionalitat és conculcar els drets dels altres, i això, si no és lícit a un estranger, tampoc ho és a un nacional". Aquí on hi ha la paraula nacionalitat, substituïu-la per cultura i les conclusions són les mateixes.

Segons el diccionari Alcover-Moll "Cultura és un conjunt de produccions intel·lectuals, artístiques i utilitàries, amb les quals un poble manifesta la seva mentalitat i manera d'esser".

FRANCESC AMENGUAL

"S'ACABARA L'ORGIA DELS VIVIDORS... (AMÓS,6,7)"

Crec que era Unamuno qui deia: "La vida és una malaltia incurable". Els mortals no tenim cura, com diu Jesucrist en Mt. 6, 27: "Qui de vosaltres, per més que es preocupi, pot allargar un sol moment el temps de la seva vida?".

Es curiós veure com els vividors es desentenent de tot raonament, es tapen les orelles i es tiren a viure desesperadament, pensant només que la vida s'ha de viure i que la mort, com també diu Unamuno: "...es una eterna injustícia".

Pens que hi ha altres maneres de reflexionar i fer les coses. La felicitat cercada pels vividors no arriba a ser tal ni a la curta ni a la llarga; només és com un capavall sense aturador, o com un cavall desfermat, etc.

El que fa por és que els vividors solen atropellar, fer sofrir, empobrir, etc. Damunt aquesta calamitat hi fonamenten el seu benestar. La seva llei és tenir, posseir i satisfer els desitjos i capritxades. Els altres són per la seva utilitat. Les paraules solidaritat, justícia, comunitat, etc. són el dimoni vivent que hi ha que eliminar com l'enemic més gros.

Per a poder adormir el poble, a la gent senzilla, solen emprar la paraula "comunisme" com a cosa dolenta, i així aconseguixen seguir augmentant les orgies, fer suar als innocents i tenir al poble enganyat.

Tots sabem que la mort ho acaba tot, però seria millor que la vida ens convertís.

PERE FONTS

CONSELLS DE SANITAT

«DENTS NETES»

UN PROGRAMA D'ACCIO SANITARIA DEL CONSELL INSULAR DE MALLORCA

El dia vint-i-dos d'octubre el Consell Insular presentà, a través de la Comissió de Sanitat, una part dels programes d'educació sanitària per al curs escolar 86/87, concretament la higiene dental. Francesc Sancho, Cap de la Comissió de Sanitat, va ésser l'encarregat de presentar-la al públic.

La campanya, sota el lema "dents netes", constarà de diversos apartats, des d'escoles d'EGB fins a les guarderies. Es faran conferències d'informació als pares, així com es proveirà del material necessari a les escoles. També hi ha la pretensió d'iniciar un programa d'alimentació infantil, destinat sobretot als pares.

Els punts més importants de campanya estaran centrats en la prevenció de la càries dental, per tant més en la higiene dental preventiva que no en la cura de les malalties. L'estudi i prevenció de les malalties dentals hereditàries també serà un dels temes tractats. Les mesures a adoptar per la prevenció i cura de l'existència de polls i cucs també formarà part del programa d'higiene integral a les escoles.

Vinyet Rosés, responsable de l'educació sanitària a les escoles d'EGB, ha assenyalat la conveniència que els pares i els professors siguin conscients del fet d'ésser ells els vertaders educadors sanitaris dels nens. Catalina Comes, la responsable de les guarderies, també s'ha manifestat en el mateix sentit a més d'instar als mateixos a convertir-se en agents dinamitzadors de l'educació sanitària de la societat. Els pares i els educadors són els qui han de canalitzar les propostes dels professionals i fer-les efectives.

Es de suposar que la campanya prosseguirà els pròxims anys i que serà realment efectiva.

Cròniques de Premsa Forana.

OBERTURA OFICIAL DEL CURS DE LLENGUA CATALANA A MANACOR

El passat dia 14 d'octubre a les 8 del vespre, tingué lloc en el Teatre Municipal de Manacor l'obertura oficial del curs de Llengua Catalana 86-87.

El curs fou inaugurat pel batle de Manacor en un acte al qual hi assistiren representants de tots els Ajuntaments de la comarca, i que comptà amb la presència del poeta Josep Maria Llompart, que donà la primera lliçó amb una conferència sobre l'obra de Jacint Verdaguer.

El Patronat de l'Escola Municipal de Mallorquí de Manacor va retre, també dins el mateix acte, un homenatge de reconeixement de mèrits a Joan Miralles, Catedràtic de Filologia Catalana.

En Toni Amengual, professor de llengua catalana a Vilafranca, recollí els diplomes dels alumnes de l'Escola de Mallorquí del nostre poble de mans del Delegat de Cultura, Sebastià Nicolau, que va assistir en representació de l'Ajuntament.

Unes paraules d'enhorabona, coratge i recolzament dirigides per Gabriel Barceló als alumnes, professors i assistents, clogueren aquest acte que, com cada any, és tot un esdeveniment.

MARIA GALMES

Cursos de llengua i cultura de les Balears

gratuits i a ca seva

INFORMACIÓ I MATRÍCULA

RADIO ECCA

Gilbert de Centellas, 2 - EIP A TELS. 46 37 63 - 46 37 01

De DILLUNS a DIVENDRES de 9 a 11 i de 19 a 21 hores

PATROCINA

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

**PEL CANVI...
DE LA MODA, ES CLAR**

Com els partits polítics, les modes ens han acompanyat aquests darrers anys de la transició. Una petita diferència ens caldria remarcar: l'inherència de la joventut a les modes i la indiferència a l'hora d'interessar-se pels canvis i moviments polítics. Les Esglésies es queixen de la poca aflluència de la joventut a les cerimònies; quantes vegades els religiosos miren els bancs per comptar el jovent que escolta o bé observa el desenvolupament de la cerimònia.

Els actes culturals, que quasi sempre estan sotmesos a la impassivitat d'aquest jovent embafat de músiques clàssiques i quadres amb fruiteres i animalons.

Tantes i tantes ocasions fetes i pensades pel jovent s'han vist capficades per la indiferència, per l'impassivitat, pel motiu més clar i més emprat pels joves: el passotisme.

Tenc 22 anys i ara és l'ocasió per analitzar el per què. D'acord que ens ha tocat viure una transició de desconcerts. D'acord que la nostra societat mira impassible, amagada. Jo estic segur que totes dues són vàlides i d'elles hem de treure aquestes dues paraules que ho diuen tot: la societat de la transició. Aquest és el motiu i no cerquem res més. La solució està en no donar mai més l'esquena. El jovent, quan hagi passat una altra dècada, i nosaltres siguem adults, ens preocuparem més pels fills, pels nostres fills, i segurament no ens preocuparem tant de "sí Franco" o "no Franco", que sí Democràcia, que sí política, que sí IVA,... Això són coses superficials; pares i fills són essencials.

Ara els pares es demanen: el meu fill, ¿quina moda practica?. Ja contestació està amb el pare: el fill és el que tu has fet d'ell.

Us diré unes quantes modes, i segur que no les diré totes. A partir d'aquí podreu veure que heu fet de la que havia d'esser la meravellosa societat a partir del 1.975. Hi ha

Mots, Fankis, Punkis, Hipis, Rockers, Rockabillys, Moderns, Post-moderns, Nit-Wais, Progres, Heavis,... Aquí teniu un botó de mostra.

Ara és l'hora de canviar!. Pares, interessau-vos pels fills i ells deixaran d'esser una moda per esser una persona amb ideals, raó i opinió pròpia.

Dins la moda només s'hi refugien els imperfectes i els despersonalitzats. Eliminem-la, per favor.

JAUME RABASSA.

... DE SA NOSTRA CUINA

SUC DE MAGRANA

Ara que hi ha magranes, podeu fer un suc molt bo. Posau mig litre d'esperit del més bo dins una ampolla de vidre o dins un altre recipient més gros -també de vidre- i hi anau posant els grans de la magrana fins que l'esperit els tapi un poquet. Tapau l'ampolla ben tapada i la deixau reposar quaranta dies, però cada dia l'heu de remanar un poquet. Ah!, m'havia oblidat de que també hi haveu de posar mig Quilogram de sucre.

Havent passat el temps indicat -el sucre ha d'estar fus- hi posau un litre d'aigua -es diu així?-. A les hores ho col·lu ben colat amb un "fogasser" o paper filtre.

Es pot fer de moltes fruites: pomes, cireres, mores, albercocs, etc.

JAUME NIGORRA

LA PIPA DE LA PAU

Senyor Director: Si li va bé que publiqui aquesta carta i que corregesqui els barbarismes que hi trobi perquè no he estudiat català ni mallorquí -jo trob que el mallorquí és millor per a nosaltres; ara que cadascú és cadascun-. Gràcies.

"Algo" devia tenir en Franco -endemes d'assassí com diu na Catalina- perquè els Cardenals i els Bisbes el feien anar "bajo Palio" quan anava a una Església. O només era una comèdia que feien tals Senyors?. Jo no record que els capellans o "preveres" el tractassin d'assassí -o no record haver-ho llegit-.

Na Catalina diu que al Col·legi dels Escolapis -"La Vanguardia"- hi trobaren armes, bombes, dinamita,... primer exemple. Ara em toca a mi posar-ne un altre, només un, perquè jo no som d'aquí ni d'allà. Em guard les meves opinions.

Corria l'any 39, més ben dit, era el 29 de març del 39, quan un alferes, un cabo, ràdio, ajudant i un xofer i un servidor -jo servia a Meteorologia- entrarem dins Alacant i posarem el ràdio-remolc a la plaça i vérem moltes coses que no venen ara al cas de contar-les. El que vull dir es que per cercar pa anàrem a la Catedral. I que us pareix que hi havia?. Només diré el més gros: caramulls de sacs d'arròs i de farina, cuixots, llaunes de sardines, panets acabats de fer,..., una infinitat de coses!, i per damunt els altars caramulls de caixes i no eren de caramellos, moltes imatges a terra; i allò per nosaltres en aquell temps era una barbaritat. AH!, i qui la va fer?...La gent patia fam. Jo per ètica i per vergonya no puc contar el que ens va passar, i estic segur que ningú ho ha escrit.

Ja dic que jo amb això "ni entro ni salgo", només trob que tant D. Mateu com na Catalina no cal que posin exemples perquè tot ja ha passat i festes passades coques menjades. La història conta que per tot hi ha hagut de tot.

Referent als alemanys i italians, "Rusia, además de material de guerra, enviaba materias primas, comestibles, etc, y preparaba en sus escuelas seiscientos pilotos y técnicos de aviación." -DM 18-VII-86-.

Hem d'assenyalar res més referent als dòlars que sortiren d'Espanya "in illo tempore"?.

Els joves d'avui no és que siguin ignorants, sinó que la mateixa història escrita per un de cada "bando" no en treuran mot ni trellat, perquè els joves d'avui no eren nats o eren molt petits. Què sap un jove de vint-i-cinc anys de la guerra si només ha llegit poca cosa?.

Podria posar altres exemples, però "con un botón...".

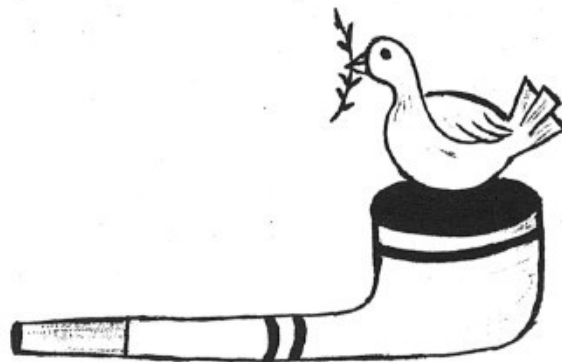
Jo deman que ens poguem dir les coses, donar-mos tots la ma, fumar la pipa de la pau i qui la feta que l'engronsi.

Senyors: una cosa que vagi per l'altre i comprar una cremallera per la boca i "san se acabó".

I ara DUES GLOSES PER DESEMBAFAR:

Ses notícies de tant en tant
an es Diari podem llegir,
sa seva germana va dir
que en Franco seria Sant...
Pens una cosa i escric s'altra
pens s'altra i escric una cosa,
ara vos acabaré sa glosa:
avui no n'escriuré d'altra

JAUME NIGORRA.

UNA NOVA CORAL

S'està enllestint una nova coral a la Vila amb la intenció d'integrar com més gent millor dins el món de la música. Per a més informació us podeu dirigir a Jaume Rabassa.

POSTALS DE L'UNICEF

El nostre carter ven postals de Nadal editades per l'UNICEF i que van a benefici dels sectors més necessitats del món. Us recomanem que les compreu a la vista del seu caire humanitari.

AIGUES DOLENTES.

Les aigües del plujós setembre no foren bones per a beure. Prova d'això és que han estat moltes les cisternes que ara tenen l'aigua no potable i, endemés, fa olor. Es recomana analitzar-la a fi d'evitar mals sanitaris majors.

INCENDI.

L'horabaixa del dimarts 28 d'octubre, al número 4 del carrer de Sant Josep es produïa un incendi, provocat al pareixer per un curt-circuit en el televisor de la casa. No es produïren ferits i cal destacar la solidaritat dels veïnats ajudant en les tasques de neteja.

S'HA OBERT L'ADMINISTRACIÓ DE LOTERIA

El passat 11 d'aquest mes es va obrir al públic l'Administració de Loteria Nacional i Loteria Primitiva regentada per Madò Catalina "Pubila". Esperam de tot cor que pugui repartir sort.

ELS DIARIS.

El dimarts 11 de novembre foren esgotats tots els diaris regionals que es venen a la nostra vila. Vilafranca era notícia i ningú va perdre fil de l'esdeveniment del dia anterior. Els punts de venda de premsa es varen quedar sense diaris en un santiamén.

PEP MERCADER, EN LA TELEVISIÓ

El dimecres 12 de novembre, en el programa "ARREU" de la TVE-BALEARS, es convidà a Bernat Garí com a batle de la vila, i a Pep Mercader com a cap de l'Oposició per assistir a un debat televisiu. Bernat Garí, es negà a participar-hi. Pep Mercader, per espai d'uns cinc minuts respongué a les preguntes de l'entrevistador i que feien referència al ple del dilluns i a l'actitud del batle al suspendre el ple. De les ràdios, - Ràdio Nacional, a través de Ràdio 3, dedicà prou temps a la crisi municipal de Vilafranca. En dies següents, alguns dels nostres polítics foren convidats a xerrar per a algunes ràdios. De Tià Nicolau i de Bernat Garí, tenim notícies de que foren entrevistats en emissores de ràdio regionals.

JA HO ANUNCIAVEM

En la passada edició d'octubre, "ES MOLI NOU", anunciava que el batle no duria a votació la proposta de destitució. No és que ens volguem penjar cap "farol" per la nostra encertada afirmació. Simplement dir, que no sempre, com qualcú vol fer veure, les nostres fonts d'informació estan desacreditades.

SÍ, LA VOLEM

ACCIDENT EN EL PARC.

El 5 de Novembre, un jovenet sofria un accident en el Parc Parroquial. Encara no de caràcter greu, sofrí una ferida interna dins l'espalla que precisà una intervenció quirúrgica. Segons varis testimonis de l'accident, el batle de la vila, també testimoni del fet, es mantingué en un actitud d'indiferència davant el succeït, que es continuà inclús quan fou requerit un vehicle per traslladar el jovenet cap els serveis mèdics locals. En tot cas, aquesta actitud no mereix la reprobació pel fet de tractar-se d'un batle, sinó pel fet com a persona.

FESTES DE SANTA BÀRBARA

Idò, no. No se'n sent parlar gaire de les FESTES DE SANTA BARBARA, d'enguany. Sembla, o aquesta és la sensació que tenim, com si des de la Parròquia no hi hagués massa interès per organitzar les festes com altres anys. Tenent en compte que sols queden 15 dies per la festa de la nostra patrona seria necessari saber quines són realment les intencions del cap parroquial. "ES MOLÍ NOU" vol FESTA.

BUNYOLADA

Totes les dones que, com cada any, vulguin col.laborar a realitzar la bunyolada corresponent a les festes de Santa Bàrbara, es poden posar en contacte amb Sor Maia Montserrat.

DARRERA HORA

Enguany sembla que serà l'Ajuntament, segons ens informen fonts no oficials, qui s'encarregarà d'organitzar les Festes de Santa Bàrbara.

